

ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ П(С)БО 30 «БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ» В БДЖІЛЬНИЦТВІ

Бджільництво є галуззю сільськогосподарського виробництва, де одержують різнобічну продукцію: мед, віск, пилок, матки, бджолопакети, прополіс, маточне молочко, бджолину отруту, гомогенат трутневих личинок. Проте основним пріоритетом галузі залишається бджолозапилення ентомофільних культур, адже бджоли являються єдиним фактором, який може бути контролюваним.

Система обліку витрат у бджільництві повинна бути направлена на достовірний і обґрунтований розподіл у відповідності одержаній продукції, враховуючи напрям діяльності бджільництва.

Питання обліку витрат завжди було в полі зору вчених і практиків. У наукових публікаціях висвітлено раціональні пропозиції щодо методики, організації та управління витратами. Серед найбільш важливих слід відзначити праці: Ф. Ф. Бутинця, С. Ф. Голова, З. В. Гуцайлюка, Ю. Я. Литвина, В. В. Сопка, В. М. Жука, В. Ф. Палія, М. Р. Лучка та інших. Враховуючи значні здобутки в дослідженнях ще потребують вирішення ряд питань.

На даний час не визначено єдиної методики обліку витрат у бджільництві, яка враховувала б виробничі напрямки: медово-товарний, медово-запилювальний, запилювальний, бджолорозплідний та комплексний. Специфіка обліку в даній галузі має ряд особливостей:

- незалежність зміни витрат від змін обсягів і структури виробництва у часі, оскільки немає регулярного виходу продукції, а це призводить до розриву часу між витратами праці та одержанням продукції;

- сільськогосподарські підприємства витрачають частину продукції власного виробництва на поновлення виробничого процесу (наприклад, мед для годівлі бджолосімей, віск для забезпечення господарства вошиною);

- виробництво декількох видів продукції: мед, віск, нові бджолині сім'ї, бджолині матки, прополіс, бджолина отру-

та тощо, які потребують контролю за витратами на їх виробництво;

— за своїм значенням, як фактор запилення сільськогосподарських культур, структурою (співвідношенням) одержуваної від бджіл продукції галузь характеризується різними виробничими напрямками.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про біологічні активи і одержані в процесі їх біологічних перетворень додаткові біологічні активи й сільськогосподарську продукцію та розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначає П(С)БО 30 «Біологічні активи», відповідно сім'ї бджіл слід визнавати як біологічний актив, а сільськогосподарською продукцією вважати актив, одержаний у результаті відокремлення від біологічного активу (мед, віск, прополіс) [1].

Згідно Додатку 1 методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів прикладом додаткових біологічних активів визначено неплідна матка, матка плідна, пакети із бджолами [2].

Доцільним було б вважати додатковим біологічним активом відводки бджіл, а матка плідна та пакети із бджолами визнавати сільськогосподарською продукцією отриманою за матковивідним та бджолорозплідним напрямком. Матку не плідну, зазначену як додатковий біологічний актив, не слід визнавати як такий, хоча він і одержаний у процесі біологічних перетворень, проте не здатний створити біологічний актив і приносити економічні вигоди.

В П(С)БО 30 зазначено, що сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи при їх первісному визнанні оцінюються за справедливою вартістю, зменшеною на очікуванні витрати на місці продажу. Визначення справедливої вартості додаткових біологічних активів і сільськогосподарської продукції ґрунтується на цінах активного ринку. Доходи (витрати) визнаються як різниця між вартістю біологічних активів і сільськогосподарською продукцією, оцінених за справедливою вартістю. Згідно вище зазначеного пропонується розподіл витрат та визначення доходів (витрат) у бджільництві у відповідності до отриманої сільськогосподарської продукції за наступною методикою (табл. 1).

Розподіл витрат потрібно проводити виходячи із загальної суми витрат по галузі пропорційно продукції оприбуткованої за цінами активного ринку з урахуванням виробничого напрямку бджільництва, який буде визначати види продукції, у відповідності яких здійснюється розподіл.

Таблиця 1

**РОЗПОДІЛ ВИТРАТ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ДОХОДІВ (ВИТРАТ)
БДЖІЛЬНИЦТВА В ДП «УМАНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»**

Вид продукції	Кількість	Ціна активного ринку, грн	Оприбутковано, грн	Витрати, грн	Дохід (витрати від первісного визнання, грн)
Мед, ц	31,8	1500	47700	65229,0	17528,9
Віск, ц	3,7	2500	9250	12649,2	3399,2
Бджолопа-кети, шт.	52	200	10400	14221,8	3821,8
Разом	X	X	67350	92100	24749,9

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене Наказом Міністерства фінансів від 18.11.2005 р. № 790.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів (Проект) // Облік і фінанси АПК. — 2006. — № 6.

М. А. Захарчук, асистент,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

**КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ І ЗБІЛЬШЕННЯ ПЕРВІСНОЇ
ВАРТОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА**

Просте й розширене відтворення основних засобів підприємства відбувається в безперервному процесі здійсненні різних взаємопов'язаних форм: ремонту, реконструкції, модифікації, модернізації, технічного переозброєння тощо. Необхідною передумовою нормального процесу відтворення є безперервний облік ступеня зносу основних засобів.